

Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritəsinin başlıca istiqamətləri

- **Milli iqtisadiyyat perspektivi:**
  - Azərbaycan iqtisadiyyatının dərinədən və faktlara əsaslanan **360 dərəcəli diaqnostikası və SWOT təhlili (bundan sonra - GZİT təhlili: Güclü tərəflər, Zəif tərəflər, İmkanlar və Təhlükələrin təhlili)**, habelə rəqabətqabiliyyətli üstünlüklərin vurğulanması

- Əsas sektorların dərinədən təhlili və **prioritet sektorların strateji yol xəritəsinin** hazırlanması:
  - **Prioritet olan 8 sektorun aşağıdakı məqsədlərlə strateji yol xəritəsinin** hazırlanması
    - **ixracda rəqabətliliyin** və Birbaşa Xarici İnvestisiyaların (BXİ) artırılması;
    - daxili bazar üçün vacib olan sektorlarda səmərəliliyin yüksəldilməsi və **idxalın yerli istehsalla əvəzlənməsi**;
    - **iqtisadi artımın dayanıqlılığının** təmin olunması;
    - **sosial rifah və inklüzivliyin** sosial sektorlara investisiyalar yolu ilə artırılması (məsələn, uyğun qiymətə mənzillər və peşə təlimləri)
  - Əsas sektorları ən yaxşı formada dəstəkləmək məqsədi ilə **3 iqtisadi infrastruktur sektorunun** fiziki, maliyyə və texnoloji komponentlərinin optimallaşdırılması üçün yol xəritəsinin hazırlanması

- **Milli iqtisadiyyatın hədəflərini** – a) bir il üçün **təfəssatlı yol xəritəsini**, b) **2016–2020-ci illər üçün iqtisadi inkişaf strategiyasını və tədbirlər planını**, c) 2025-ci il üçün **uzunmüddətli baxışı** və d) **2025-ci ildən sonrakı hədəf baxışı** müəyyən etmək üçün sektorlara xas olan perspektivlərin birləşdirilməsi. Əsas məqsədlər aşağıdakılardan ibarət olacaqdır:
  - **gəlir səviyyəsini** və məşğulluğu artırmaq
  - iqtisadiyyatı qeyri-neft sahələri istiqamətində **diversifikasiya etmək**
  - **bütün iqtisadiyyatda səmərəliliyi və rəqabətliliyi** artırmaq
  - **cari hesab balansını** davamlı şəkildə yaxşılaşdırmaq
- Özəlləşdirmənin ümumi proqramının və təhlil olunan sektorlarda potensial investor profillərinin müəyyən edilməsi

Strateji yol xəritəsi Azərbaycan iqtisadiyyatını iterasiya metodu ilə hərtərəfli şəkildə - həm makro (milli iqtisadiyyat), həm də mikro (sektorlar) səviyyədə əhatə edəcəkdir

Milli iqtisadiyyat perspektivi

İqtisadi baza və inkişaf

- İnkişaf mənbələrinin təhlili
- Makro səviyyədə balansların təhlili (məsələn, dövlət maliyyəsi, cari hesab)

Strateji mövqe və rəqabətlik

- Azərbaycan iqtisadiyyatının GZİT təhlili və rəqabət mövqeyi
- Bençmarkinq

İkiqat missiya:

- İxrac sektorlarında rəqabətlik və Birbaşa Xarici Investisiyalar
- Daxili bazarlarda səmərəliliyin artırılması və idxalın yerli istehsalla əvəzlənməsi

1) Neft və qaz (kimya məhsulları daxil olmaqla)

2) Kənd təsərrüfatı və kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı

3) Kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak malları istehsalı və digər istehsalat

4) Ağır sənaye və maşınqayırma

5) İxtisaslaşmış turizm və əyləncə

6) Logistika və ticarət

▪ Azərbaycan iqtisadiyyatının mühüm bir hissəsini təşkil edən 8 prioritet sektora xüsusi diqqət yetiriləcəkdir:

- 4 istehsal sektoru: neft-qaz, kənd təsərrüfatı, istehlak malları istehsalı, ağır sənaye və maşınqayırma
- 2 xidmət sektoru: ixtisaslaşmış turizm, logistika və ticarət
- 2 sosial sektor: uyğun qiymətə mənzillər və kompleks məsələ kimi peşə təlimləri

- Bu əsas sektorların hər biri üçün ayrıca hesabat (həm diaqnostik hesabat, həm də yol xəritəsi) olacaqdır

Əsas sektorlar (istehsalat və xidmətlər)

Sosial sektorlar

Missiya: Sosial inkişaf və inklüzivlik

7) Uyğun qiymətə mənzillər və s.

8) Kompleks məsələ kimi peşə təlimləri

Digər sektorların inkişafına dəstək məqsədi ilə iqtisadi infrastrukturun optimallaşdırılması

Maliyyə xidmətləri

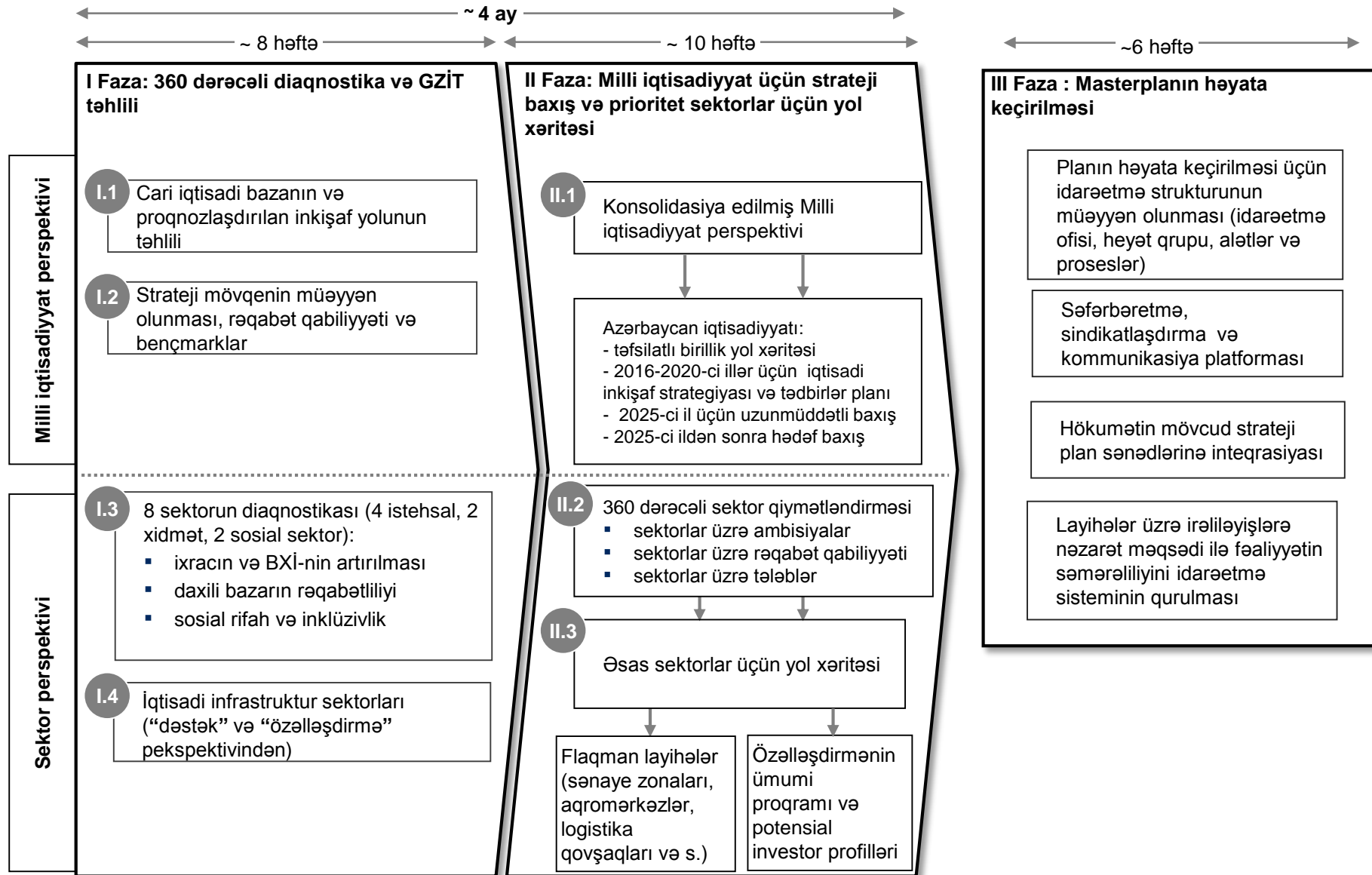
Telekommunikasiya

Kommunal xidmətlər (elektrik, su və s.)

- Bu 3 sektor əsas sektorların (solda verilmiş siyahı) sağlam inkişafı üçün ən yaxşı platformanın yaradılması çərçivəsində yalnız “dəstək” və “özəlləşdirmə” perspektivi ilə qismən əhatə olunacaqdır.
- İnfrastruktur sektorları barədə hərtərəfli vahid hesabat hazırlanacaq və bu hesabat əsas sektorlara “tam dəstək” barədə təklifləri ehtiva edəcəkdir.

Sektor perspektivi

Strategiyanın hazırlanması və icrasının sürətləndirilməsi üçün təklif olunan yanaşma və vaxt planı

I Faza: 360 dərəcəli diaqnostika və GZİT təhlili

	Məqsədlər	Əsas fəaliyyətlər	Nəticələr
<p>I.1-2</p> <p>Milli iqtisadiyyat perspektivi</p>	<p>İqtisadi baza xəttinin və inkişaf ssenarisini hədəflərinin yaradılması</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cari iqtisadi dinamikanın diaqnostikası, keçmiş və proqnozlaşdırılan inkişafın təhlili ▪ Azərbaycan iqtisadiyyatının rəqabət üstünlüklərinin təhlili 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 360 dərəcəli diaqnostika və GZİT təhlili; Azərbaycanın rəqabət üstünlükləri
	<p>Hökumətin planlarına baxış</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mövcud planlara baxış keçirilməsi, təsirin qiymətləndirilməsi və hədəflərə nail olmaq üçün tələblərin müəyyənləşdirilməsi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planlaşdırılan təşəbbüslərə, proqramlara baxış
<p>I.3-4</p> <p>Sektor perspektivi</p>	<p>Sektor planlarının baza xəttinin müəyyənləşdirilməsi və 360 dərəcəli qiymətləndirmə</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Məlumatların təhlili, dövlət və özəl sektorların iştirakçıları ilə müsahibələr və mövcud sektor qiymətləndirmələrinə baxış əsasında prioritet olaraq müəyyən edilmiş 8 sektorun aşağıdakı məqsədlərlə diaqnostikası: <ul style="list-style-type: none"> – 6 əsas sektor (ixracda rəqabətliliyi artırmaq və idxalı yerli istehsalla əvəzləmək perspektivi ilə) – 2 sosial sektor (sosial rifah və inklüzivlik perspektivi ilə) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prioritet sektorların profili ▪ Bu sektorlarda flaqman layihə ideyaları (sənaye zonaları, aqromərkəzlər, logistika qovşaqları və s.)
	<p>İqtisadi infrastruktura baxış</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İqtisadi infrastruktur sektorları üzrə təkliflər (“dəstək” və “özəlləşdirmə” perspektivi ilə) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İqtisadi infrastruktur üzrə təkliflərin ardıcılıq siyahısı

II Faza: Prioritet sektorlar üçün strateji baxış və yol xəritəsi (flaqman layihələr və özəlləşdirmə proqramı daxil olmaqla)

	Məqsədlər	Əsas fəaliyyətlər	Nəticələr
II.1 Milli iqtisadiyyat perspektivi	Milli iqtisadiyyat üçün strateji yol xəritəsinin hazırlanması	<ul style="list-style-type: none"> Milli iqtisadiyyat üçün strateji baxış və yol xəritəsi layihələrinin hazırlanması; buraya yüksək səviyyəli məqsədlər, geniş təşəbbüs sahələri və məsuliyyət, mövzuların ardıcılığının və qruplarının müəyyən olunması üzrə ilkin ideyalar daxildir Əsas maraqlı tərəflər (alimlər və bütövlükdə elm sektoru, vətəndaş cəmiyyəti, özəl sektor, beynəlxalq tərəfdaşlar və s.) ilə birlikdə yol xəritəsi və baxışın yekun versiyasının hazırlanması 	<ul style="list-style-type: none"> Milli iqtisadiyyat baxışının yekun versiyası: <ul style="list-style-type: none"> Təfəssilatlı birillik yol xəritəsi 2016-2020-ci illər üçün iqtisadi inkişaf strategiyası və tədbirlər planı 2025-ci il üçün uzunmüddətli baxış 2025-ci ildən sonra hədəf baxış
	Prioritet sahələrin müəyyən edilməsi	<ul style="list-style-type: none"> Sektorlar üzrə təşəbbüslər portfelinin və Milli iqtisadiyyat perspektivinə əsaslanan prioritetləşdirmənin sintezi Xüsusi amillərin (məsələn, regional inkişaf, qeyri-bərabərlik) birləşdirilməsi 	<ul style="list-style-type: none"> Sektorlar üzrə təşəbbüslər arasından prioritetlərin müəyyən edilməsi
II.2-3 Sektor perspektivi	Sektorların inkişafı üzrə sürətləndirilmiş yol xəritəsi	<ul style="list-style-type: none"> Prioritet sektorların seçilməsi Hər bir sektorda investisiya imkanlarını və milli iqtisadiyyat üçün gözlənilən investisiya və gəlirləri təsvir etmək (məsələn, ÜDM, yaradılan iş yerləri) Sektorun inkişafı üçün vacib olan təşəbbüslərin müəyyən edilməsi 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritet sektorlar üçün yol xəritəsi və sürətləndirmə təşəbbüslərinin dəstəklənməsi
	Flaqman layihələr	<ul style="list-style-type: none"> Sektorun inkişafını sürətləndirmək üçün flaqman layihələrin müəyyən edilməsi (məsələn, sənaye zonaları, aqromərkəzlər, logistika qovşaqları və s.) 	<ul style="list-style-type: none"> Hər bir sektor üzrə 2-3 flaqman layihənin profili (reallaşdırma imkanının təfəssilatlı təhlili olmadan)
	Özəlləşdirmə	<ul style="list-style-type: none"> Özəlləşdirmənin ümumi proqramı (proqrama daxil olunacaq dövlət mülkiyyətində olan şirkətlər haqqında məlumatlar, zaman çərçivələri, məsul və cavabdeh qurumlar, gözlənilən nəticələr və s.) Təhlil olunan sektorlar üzrə potensial investor profilləri 	<ul style="list-style-type: none"> Özəlləşdirmənin ümumi planı İnvestor profilləri